

Spis treści

Streszczenie	9
Summary	11
1. Wprowadzenie	13
1.1. Organizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	13
1.2. Dyskusja pojęć	16
1.3. Cel, przedmiot i zakres pracy	18
1.4. Metodyka badań	19
2. Krytyczny przegląd literatury w zakresie organizacyjno-finansowych aspektów rewitalizacji	21
3. Analiza przebiegu rewitalizacji w Polsce pod względem prawnym i finansowym	25
3.1. Wprowadzenie	25
3.2. Rekultywacja, zagospodarowanie i rewitalizacja w krajowym porządku prawnym	27
3.2.1. Bieżąca i końcowa rekultywacja oraz zagospodarowanie zakładów górniczych i obiektów związanych	27
3.2.2. Pozostawione bez rekultywacji tereny po działalności górniczej	38
3.2.3. Restrukturyzacja polskiego górnictwa	43
3.2.3.1. Utworzenie Spółki Restrukturyzacji Kopalń SA	45
3.2.3.2. Forma organizacyjno-finansowa Spółki Restrukturyzacji Kopalń SA	46
3.2.3.3. Rezultaty działalności Spółki Restrukturyzacji Kopalń SA	50
3.3. Źródła finansowania rekultywacji i zagospodarowania (rewitalizacji)	55
3.3.1. Finansowanie rekultywacji bieżącej i końcowej	55
3.3.2. Finansowanie kopalń restrukturyzowanych	56
3.3.3. Fundusze Unii Europejskiej na rekultywację i rewitalizację	57
3.4. Podsumowanie	61
4. Analiza wybranych przykładów rewitalizacji w Polsce	65
4.1. Wprowadzenie	65
4.2. Rewitalizacja zwałowiska zewnętrznego Odkrywki Bełchatów dla funkcji sportowych	66

4.3.	Rewitalizacja terenów pogórnich Odkrywki Józwin IIA dla funkcji rekreacyjno-sportowych	70
4.4.	Rewitalizacja KWK Nowa Ruda – utworzenie Noworudzkiego Parku Przemysłowego	74
4.5.	Rewitalizacja dawnej KWK Kleofas – budowa centrum komercyjnego Silesia City Center	77
4.6.	Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego	81
4.6.1.	Geneza utworzenia Szlaku Zabytków Techniki	81
4.6.2.	Forma organizacyjno-finansowa funkcjonowania Szlaku Zabytków Techniki	82
4.6.3.	Rezultaty utworzenia Szlaku Zabytków Techniki	84
4.7.	Podsumowanie	86
5.	Analiza systemowych rozwiązań dotyczących zarządzania obszarami pogórnymi stosowanych w krajach Europy Zachodniej	89
5.1.	Wprowadzenie	89
5.2.	Publiczna Agencja Polityki Gruntowej Regionu Nord-Pas de Calais we Francji	90
5.2.1.	Geneza utworzenia Publicznej Agencji Polityki Gruntowej Regionu Nord-Pas de Calais	90
5.2.2.	Forma organizacyjno-finansowa Publicznej Agencji Polityki Gruntowej Regionu Nord-Pas de Calais	91
5.2.3.	Rezultaty działalności Publicznej Agencji Polityki Gruntowej Regionu Nord-Pas de Calais	97
5.3.	Narodowa Agencja Rewitalizacji Wielkiej Brytanii – English Partnerships	100
5.3.1.	Geneza utworzenia English Partnerships	100
5.3.2.	Forma organizacyjno-finansowa English Partnerships	102
5.3.3.	Rezultaty inicjatyw na rzecz rewitalizacji zagłębi górniczych	104
5.4.	Spółka Rozwoju Regionu w Niemczech NRW.URBAN	107
5.4.1.	Geneza utworzenia NRW.URBAN	107
5.4.2.	Forma organizacyjno-finansowa NRW.URBAN	108
5.4.3.	Rezultaty działalności NRW.URBAN	111
5.5.	Program IBA Fürst-Pückler-Land 2000–2010 – rewitalizacja Łużyckiego Zagłębia Węgla Brunatnego	115
5.5.1.	Geneza programu IBA Fürst-Pückler-Land 2000–2010	115
5.5.2.	Forma organizacyjno-finansowa IBA Fürst-Pückler-Land 2000–2010	116
5.5.3.	Efekty programu IBA Fürst-Pückler-Land 2000–2010	118
5.6.	Narodowy Plan Dziedzictwa Przemysłowego w Hiszpanii	120
5.6.1.	Geneza utworzenia i realizacji Narodowego Planu Dziedzictwa Przemysłowego	120

5.6.2. Forma organizacyjno-finansowa realizacji Narodowego Planu Dziedzictwa Przemysłowego	121
5.6.3. Rezultaty wdrażania Narodowego Planu Dziedzictwa Przemysłowego	124
5.7. Analiza i ocena możliwości wykorzystania zagranicznych rozwiązań w warunkach polskich	127
6. Opracowanie organizacyjno-finansowych modeli rewitalizacji kopalń i regionów górniczych	133
6.1. Wprowadzenie	133
6.2. Instrumenty wspomagające proces rewitalizacji	135
6.2.1. Fundusz likwidacji zakładu górniczego	136
6.2.2. Krajowe fundusze celowe	137
6.2.3. Emisja obligacji komunalnych	138
6.2.4. Dotacje z Funduszy Europejskich oraz Funduszy Norweskich i Funduszy EOG	138
6.2.5. Inicjatywa JESSICA	138
6.2.6. Preferencje finansowe dla obiektów zabytkowych	139
6.2.7. Ulgi i zwolnienia z podatku od nieruchomości	141
6.2.8. Partnerstwo publiczno-prywatne oraz koncesja na roboty budowlane i usługi	142
6.2.9. Dokumenty strategiczne i planistyczne	149
6.2.10. Organizacje pożytku publicznego, wolontariat i prywatne inicjatywy	150
6.2.11. Bazy danych o terenach poprzemysłowych	152
6.3. Organizacyjno-finansowe modele rewitalizacji kopalń aktualnie likwidowanych	154
6.3.1. Model 1	154
6.3.2. Model 2	166
6.4. Organizacyjno-finansowe modele rewitalizacji dla terenów pogórnich pozostawionych bez rekultywacji i zagospodarowania	169
6.5. Organizacyjno-finansowy model rewitalizacji dla górniczych regionów	172
6.6. Metody optymalizacji modeli rewitalizacji	177
6.7. Podsumowanie	180
7. Wnioski i uwagi końcowe	181
Literatura	185
Spis tabel	203
Spis rysunków	205